

DPN 5347

Title: कुण्ड निर्माण KUNḌA NIRMĀṆĀ

Run. No. 6038

Cat. No. 65 ॐ

Micro. No.

Subject विधि Ritual

Religion: Hindu / Bauddha

Language: Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 12 x 22.5

Folios 35

Lines (in a page) 9

Compl. / Incompl.

missing folios 1, 14, 20, 21

Chapt. / act /

Author / translator Ram Bajapeyi

Scribe / donor Jayanta Rajopadyaya

Date: NS / SS / VS / KS 896

Ruler / place

Script: New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material: palmleaf / paper / thyasaphu / reverse side yellow

Condition: fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

इति श्री नेमिषारण्यस्य राम वाजपेयि कृत कुण्डनिर्माण
श्लोकविवृतिः समाप्ता ॥

CENTIMETERS

वडागीहीनधान्यधनकयः। वक्रकृष्णसर्गायाः सत्रर्णकिन्नमखल॥ मखलावहिन
 (जाका) स्थविकविरुसंययः। शय्याविनागर्णथाकं कृष्णान्याविनाकर्म॥ अयत्यर्धसर्न
 पाकं कृष्णयत्कृष्णवर्जिमिति॥ अन्यगधिमन्त्रयन्त॥ मानाधिकरुवन्तुसुर्मानहीनदवि
 डगनि॥ कृष्णयत्कृष्णकं। सगमिति॥ कृष्णमखलाथानिगारियूकं नदयथागिर्मदमादियुः
 कं वरुत्रिष्टमिति यत्कृष्णयान्यादिष्टवन्तु। विद्यार्थनिकविद्यावार्थेनलान्नलान्। दा
 आरावमन्यमानेऽनियकृष्णकृष्णमाखुदिनिसुक्काविगधानाकृष्ण। सायशाद्यनसुसुवा
 न॥ ॥ गणोद्वेगदियत्रिष्टामाह॥ ॥ असत्रपूत्रथवर्वालायं नदन्तुलिखावयूकाः
 यथासुलमिनिप्रमाणाः कमनासुगुणिगानि॥ २॥ कृष्णमृष्टिकः प्रकाशमृष्टीत्रिनित्रिष्टमा
 गकः। सात्रिष्टकानिष्टकः प्रवक्रलोचनविष्टकः। ३॥ कृष्णसुवर्णविष्टकः। सुवर्णकः
 मिमोयद्रुष्टिः। अयुष्टवस्वामधासुलिमधयवमिति॥ ४॥ अयुलमादूर्वकृष्णसिद्धान्तमरु

3

कात्यायनः॥ यजमाननाई वाक् प्रयदाङ्गि न न समस्ति न न वनि ॥ तथा यथा वन्ति १ यूयवा द
 गयदा द्वादशांगुलं यदंक्षमस्ति यदंक्षमि ॥ अथ यथा नान्यार्थः १ प्रयदाङ्गि न १ समस्ति
 नावा यूयम १ स्यात् ॥ अग्निद्वधा विकल्पा १ न स्य यथा मां गा वन्ति १ न स्य यदुर्वि १ मां गा गु
 लमिति वा वरुण्यो १ अत्र तत्र यदुर्वि १ गत्यं गुलं त्वविक्षा नाद्वरुण्यं समलमद्वयं ॥ ० ॥
 अग्निश्चाग्निवदस्य ॥ यान्ते गान् यद यूयान कं यूयम कूर्वा नित्यय कर्म वा ड द्वादशना
 यूयमं गमिमीनं ॥ अथा ॥ अथाग्निद्वधा यद्विगं नि १ यथा १ यूयवा १ ॥ त्यय कर्म कं
 न विधस्य यका वदं न यदुर्दं गा वन्ती न दक्षिणे यका ड यदक्षमी नि यदुर्दं ग विनसी १ यूकः
 ॥ नि यदं गय - यथा कामवांगुलादीनां वा वस्त्रा दं गयति ॥ यदुर्वि गत्यं गुली हि मिमीन
 ॥ नि यत्र तत्र यदुर्वि गत्यं गुलं गम्यं वा ॥ यानि कुमानां गुलादीनि यथा यथा
 वा ड द्वादशानि न यथा वा वस्त्रा न गवा ॥ यथा ॥ वा ना यन यथा यथा यथा नि यत्र यथा यथा १ न य

दंवाकविनि॥ अथ काटि श्रुतुर्गण॥ न कुरुयुर्गणानवासाई कुरुदिर्गकसुर्गणानुज॥ नन॥
 कययावनिवगिनगलाका॥ यंवीगा॥ कर्ण॥ निअसि॥ पवर्गकोक्ति॥ नीकनर्गकयमालकायाय
 वंशार्हकिंविदधिकवासाईवृत्तान्नर्गकसुलाया॥ गवकलासुयममिन्नरुयुर्वीक्षयन॥
 नकृत्तायामक्षयविगनि॥ अथवाक्ययनानिर्थागिनविद्वदर्थकलानयायविस्तरं द
 यारुत्याकुरुयुर्वीदिगित्यर्थ॥ नथाव । समर्गकनिखायर्गकसमिनयावकासमुल्लयवि
 लिखायनलखाया॥ र्गकयकृत्तायानियनगिनकनर्गकनिहन्निषावीनि॥ अथसुत्तमाह॥
 युनियवनायनमार्गनालद्यटीरुर्ग॥ अथगमार्गनाल॥ अथरुत्तमार्गवसद्धिदार्ग॥ गना
 यर्गनाललिनन्दका॥ १३॥ कृत्ताययवगनिर्गमार्थवृत्तयविद्वदर्थयवगनि
 नअमिमदिनयित्यून॥ कार्ययुर्वीदिनेयवकाकृत्तायविद्वदर्थयवनि
 य॥ कृत्तायदिनाकृत्ताया॥ दिनाकृत्तायममुल्लकायायगमविद्वदर्थयुर्वीदि

३

युर्वीदिनकृत्तायायगमविद्वदर्थयवगनि॥ अथवाक्ययनानिर्थागिनविद्वदर्थकलानयायविस्तरं द
 यारुत्याकुरुयुर्वीदिगित्यर्थ॥ नथाव । समर्गकनिखायर्गकसमिनयावकासमुल्लयवि
 लिखायनलखाया॥ र्गकयकृत्तायानियनगिनकनर्गकनिहन्निषावीनि॥ अथसुत्तमाह॥
 युनियवनायनमार्गनालद्यटीरुर्ग॥ अथगमार्गनाल॥ अथरुत्तमार्गवसद्धिदार्ग॥ गना
 यर्गनाललिनन्दका॥ १३॥ कृत्ताययवगनिर्गमार्थवृत्तयविद्वदर्थयवगनि
 नअमिमदिनयित्यून॥ कार्ययुर्वीदिनेयवकाकृत्तायविद्वदर्थयवनि
 य॥ कृत्तायदिनाकृत्ताया॥ दिनाकृत्तायममुल्लकायायगमविद्वदर्थयुर्वीदि

30

25

15

10

5

0

cms.

5

10

15

20

25

30

35

निःशेषावसथावर्गकाः पाण्डित्यमिन् निर्वृत्तननृहीत्यादिकिं यूर्वादिर्गह्वरीति
 वमरुवनावियर्यस्यनवगः। यमालमस्यस्यास्यसकृत्थलकणिकवातिर्ननिर्वृत्तनी। तथा
 यमालार्द्धसमवृत्तयस्यर्गकविनि॥ ॥ अथमधुयस्ययमाह॥ ॥ दशत्रविकवायामा
 वलोमनावथमधमोत्रविमनूकवायामोत्रेष्टो कलाधुनियालिकोः विनतित्रयिचथाका
 यामोनिनेवहिसमुधनखकवमपिथाकः कविं तुलायून्धार्य॥ २१॥ दशरुमायामवि
 स्तात्र॥ समवृत्तवृत्तदशरुमायामिस्तात्रधमोमधुयोवाउगमहाकानाथोः दशरुः
 सुधुर्दशरुस्यमधमोः। ननृदशरुस्यधमडकः सकथंमधमः स्यात्। दशरुस्यधक
 यानस्यमधमत्वं। वृत्तदशरुस्यमधमाधकयाधमत्वमित्यथायः। धादंशरुस्यदशरुः
 स्तथाहमोः। यमिधमनामधिकमान्कुरुलं। रुसागर्ग१००सवृत्तयस्यविंशद्वर्गः। वृत्त
 नृनद्वगत्तवृत्तयस्यधिकद्वगत्त॥ वृत्तविंशत्यधिकानिगीणिगनानि॥ ॥ डकृत्तय

वरात्र॥ कनीयादशरुस्यमधमोद्वादगानिर्गः। तथायाउगहिरुस्तेर्मधुयस्यादिहारुमरु
 नि॥ ॥ तथासावस्यरु॥ याउगहिरुस्यमकाद्वादशरुस्यनियान्द्वादशरुस्यधुर्दशरुस्यधः
 मधमः। याउगहिरुवादिद्विद्वधातनः। कमादित्युक्ते॥ अस्मार्थः॥ अत्रेवमधुयस्यद्विद्वहिरुस्यवृद्धि
 कार्या। ननृदशरुस्यद्वादशरुस्यधकनीयान्द्वादशरुस्यधुर्दशरुस्यधमधमः। याउगः
 रुसाद्वादशरुस्यधरुमरुगिः। रुसादिवायाख्यार्गलिं गयूना। एतलायून्धार्यकात्र॥ विंश
 दस्ययमालेनमधुयस्यकूटमववा। अथाद्वादशरुस्यनकलाहस्यनवायूनविनिविंशद्वस्यः
 यूकः। गह्वरुलं वृत्तदशरुस्य॥ वृत्तयस्यसमानविधियूकः। ननृदशरुस्यमधुयस्यर्गानव
 दीस्यर्गकवययायामा। यूर्वगः। यस्यावृत्तमवलायकवृत्तविंशत्युलाधिकेक
 रुसायामिमना। कृत्तुवावकवावयदमार्गयस्यनरुगिः। अस्मै रुसायायः। आचार्यायू
 यनगनरुलमयिनास्ति। ययमवलायकवृत्तकृत्तुनामसोकयाभययूकाययकः। मेवयक

मङ्कयाः अरुहस्तानवहस्तवारुवनि। अधममलुययविअरुहस्तपवनवलावः कार्यार्स
 -प्रधाकलात् ॥ यकावमानिलक ॥ धाउगर्सरसयुक्तवलावसंयुमधमाः अरुहस्तस
 मङ्कयाः सस्त्यादायमीमः ॥ यकरुहस्तप्रमाणसंनिष्ठिडाप्रजवधुराः नत्यकर्माणि नि
 खनमेदिन्यामनुविहमन्ति ॥ नयमधमायत्वात्रावदिकाः लघुनिखयासुदयत्रिचूजधान
 नञ्धाप्यरुयमावधुदयवमिवत्तात्रिनिर्यकाष्टानिबलिकायानिनिधयानि। अन्यवलावसं
 रामलुयकाः लघुनिखयाः ॥ अन्येषोपकेकदात्रमूरुयमादोदोवदिकाः लगसंरुयद्विसमन १०
 यानिखयाः प्रमूवाकसंरुयचूजस्युर्वानवानिर्यकाष्टनिवगनसंरुयकवलादिनाकार्यः
 मधमसंरुयवधुदयवचूजनियमः ॥ यत्तववात ॥ सावकावरुवार्संरुयान्दठान्कुर्याद
 रुहमान्। मलुयार्धाद्विगान्दसंख्याचूजानिर्गता ॥ वलिकासुर्दगसंरुयार्संरुयदादगकीः
 पुनः वाक्यकुर्यात्प्रमाणनयनविहगमन्ति ॥ संरुयकार्ययकाविहययकर्माणि

निखनन् ॥ यत्तववात ॥ यकर्माणिनासंरुयसर्वसाधवलाविधिविनि ॥ समलुयादा
 वदक्यविगारयिगकादययधिकटेयः ॥ यदायुगायु ॥ कटेः सदिश्वसंरुयविजयाः
 यासुमलुयाः ॥ अथनावलायारु ॥ अथत्वाद्मवजटिवटेयकरुसफरुसंरुय
 याः कुर्यायुगलयुगलं दार्धगाखानिखयाः। निर्ययसुद्विनयंरुवकोरुसयावार्धवर्दः
 नमचूजस्यविनिजवलेवलायारुमय ॥ २० ॥ वदीयुलेः सार्धयुगेधवालेसुमूद्रिकी
 लाविनिवगनीयाः नवेयुधकंविचकनदाकवत्सुसथागूलनिहायुगेव ॥ २१ ॥ देयान
 वार्धुलमिर्गसुदययरागविहविहूलमृयमधमगुगमूक ॥ वकनवदयमूरुविलम
 युलनमधसिर्गविगनिहीनकमलुयय ॥ ३० ॥ विहलुलंलययविहमूननलनर्द
 नवगनमधायुलमकमेक ॥ गोख्यायनावगुवानिनयकर्माणिप्रवकिनाववटकल्यनयाः
 विगनि ॥ ३१ ॥ अथत्वाद्मवजटिवटेयकरुसफरुसंरुय

गनादगुणयाकाटिहामकमाकुं नत्रियत्रलिहसुविननं द्वाङ्गनालेकने॥ अरुल
 ककनोवहसुमिनमयैकेकरुधनयावत्य॥ यलकवृद्धिनन्दकोटोयदाकने॥
 ३२॥ यकागनाहाममहिमार्जकुं॥ गनहामलत्रि॥ सहप्रहामहसुमिन॥ अयनदि
 दहसु॥ लकवृद्धसु॥ दगलकमटहसु॥ काटावहसु॥ यरुविषययवाला॥ मूहिमा
 नगनादुगनवात्रिमाउके॥ सहप्रलथहानवाकुर्याकुं कवात्मक॥ दिहसुमयून
 नवलकहामवृद्धकने॥ दगलकमिनहाममटहसुसंयकन॥ अरुलसुलककुं
 काटिहामयनाधिकमिति॥ अन्यतुलकहामयिरुसुमागमिनकुं माकसुत्यायादुन
 ययादिगीबुदाहिवमुहायन॥ हसुमागयेकेकलकवृद्धाकुं येकेकरुसुवृद्धिमा
 कुर्यावदगहसु॥ यथादिलकदिकनमीत्यादियावदगलक॥ काटिहामवदगकनमा
 क॥ ॥ यकावदानिलक॥ यकरुसुमिनकुं मेकलकविधीयन॥ लकागदगकयाव

१२

हावदसुनवर्द्धयन्॥ दगहसुमिनकुं काटिहामकुं गस्यनन्ति॥ विगयमाह॥ समन
 नवृद्धसुप्रकाषाउगहसुकी॥ स्कान्यकाटिकुनोकुं याकनलुलवचुनि॥ ३३॥ ॥
 यलकान्द॥ काटिहामवृद्धसुवृद्धसंमनन॥ यानिवकदथाधनननदयाकृष्टिमखल
 ॥ समननवृद्धसुमित्यकाषाउगहसुकागुलमन्यदनकाटिहामकूठमकी॥ नसुयिग
 बीकादिहामविषयं हविउमर्हयोवित्यादथोत्तविमाणमिति वकात्यायनसूत्रान्॥ रुलवि
 णयकुं विगयमाह॥ वरुवयसिलसिद्धि यानियुगा३३३ रुंदलद्वार॥ यप्रिप्यनविहृ
 गीनि३३३ कागकमृरिष्ठो॥ ३४॥ यद्रवृष्टिबवागासकागककुं यूममन्यव॥ अरि
 वावगमरुतात्मादहयययकागमदिर॥ ३५॥ वरुवयवृरुवदार्दरुशालिवक्रमलेः
 व॥ मूल्यानिविषयवाजविठं यवखिलपूवा-यस्मि॥ ३६॥ स्यसार्ध॥ ॥ यदुकावदानिः
 लक॥ यदुदयानिकुं मर्द्वारुं रुयद॥ गपूकयकनयसं वरुलगादिकर्मणि॥ ३७॥

पुलाकिमविषादिगममयविशक्तिरुल्लव- उगीवदुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 स्थानवदयथायदीयवदुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 हयमरुयथायदीयवदुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 नवनसावध्यायनकवलायासुमनथायानिकुलुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 दायथास्वार्थमात्यमरुजगाविषिषुवन्निनिषिद्धनिदनिषुवहिराजायुवावनार्थमटिह्यः
 यवत्यवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 लुस्यथान्नाकावल्कलानामात्रमात्यमरुजगाविषिषुवन्निनिषिद्धनिदनिषुवहिराजायुवावनार्थमटिह्यः १३
 लकिगावायाः॥ यथा॥ वर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 दावजदिनिददार्थासाविणीसुनिदवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 आवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय

रुगारुवनिगवीववकायादस्यथाजनस्युल्लव- उगीवदुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 यवमवानददयथायदीयवदुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 यजीविषीधवाविदिवाकार्थमयलकायनिषित्यकागमविषाध्यायनमयविशक्तिविषय
 गलासामसुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 कगावदानिलककावादिप्रकृर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 मयिमधाविषाध्यायनकवलायासुमनथायानिकुलुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 यथुमिमुलस्यववाकस्यानूसावध्यायनकवलायासुमनथायानिकुलुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 टलटीकायाविषिषुवन्निनिषिद्धनिदनिषुवहिराजायुवावनार्थमटिह्यः
 मयिहिरायाध्यायनकवलायासुमनथायानिकुलुवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय
 कवर्षाविकीर्षनाध्यायमयविशक्तिविषय

[illegible]

ववाइर्वडकूमुयवीवृहार्वावदन्यात्मायायमउल्लंल्लामउल्लंल्लवयवीविकीर्षन्निर्झरंयंवदग
 रागाकृत्वाहाकूडवकूषःकन(ग)निकात्यायनाकूबीत्यावउवसीकृत्वालमानियाईकूर्यादिनिधूर्व
 उल्लयमवः॥शावमानिलकनःश्रीवन्धुलिवाचः॥कामिकर्त्तुं॥अग्रहामवि(ग)वाकूहृत्वादिनाद
 नाईर्वडकावनाईनावयथान्यथाकृमस्यानथाधीमहिःकार्यः॥स्मृत्वनूसावधद्यायउ॥यमाणां
 नव- - सूर्यमनूसृष्टसंसारस्य॥॥अथकूमाह॥कृत्वायमधामउ(ग)जिनरागउकू(ग)याः
 पृथक्सबलवान्यविवर्द्धधीमान्॥अ(ग)विनासमलवनदगाथसूर्यमात्रिहिरुवनिक्कुमिहप्रयू
 की॥कृत्वायप्रकृतिगयासमवरुवसीकृमस्यमधस्मृत्वनुर्विगनिधारुक्का(ग)जिसूर्यमूर्यनः
 यक्षयवांगानूसर्वधयावीसूयाथवदगांगानकांगस्यअसमरा(ग)नानात्मावर्द्धाप्रसूर्यय
 यातायप्रि॥अग्रहप्रउक्षिंणददनैशून्यः॥नत्समामाईसकदगनमधमलवनअसमां(ग)नः
 वउक्षिंणगाउलिना॥कृत्वाल्लंल्लानिल्लकृत्वाल्लंल्लवन्॥याउकूनिधवा नानित्यत्वा

[illegible][illegible]

गावहि नृगा नीयमानमिह वा रुतमन्यजानिम (धनं दं ह्ययमादिना विरुजदित्यले ॥ ॥ गा
 वदामिलकड ॥ यूवा कौ विरुजमं कर्तुं वदुर्विगमिरागम ॥ पकं रागं वहिर्यस्य वदुत्रमुयकल्य
 थम् ॥ अमृत्क वदुत्रमुयकाणां दार्ढ्यमाग ॥ वाक्कथं वदुत्रमुयकाणां सायविलाहयम् ॥ दि
 गीयमियथान्यायमहोसूजालियामयम् ॥ अस्मादिकुलुममदिनं विहिदुदाहर्न ॥ कामिकव ॥
 कजादादमं रानं वदुर्दिकुमदन्व ॥ विल्यस्य मन्त्रमा (ननुर्यां धमयव नयम् ॥ नस्यक
 र्ण्यमा (ननमदुजास्वयिलाहयम् ॥ नशास्वसं यागादहायं कुलुमूर्धनं निलकमरुत २३
 वमंरुनव ॥ कामिकल्यनव ॥ विप्रमियन्नयकं खन्यममालेवनविमूढानां ॥ नत्वज्ञानार्थमय
 मडययन्नयकथन ॥ दानां मयुयस्य कुलुमस्य कायं कथानिविनिविदकमारु ॥ ॥ यागादि
 कुलुमयमूलनायं याग्यसूयानीमययस्य कुलुम ॥ यागयिकायमिथानिवययाकुलुवत्यानुवर्मव
 कुलुम ॥ यूवा ययमदिगदिकलु कुलुनायुर्वरागडह वस्याकल्यावकमागयायुदकि (निवि ॥
 गावदामिज

नमश्चामकलेडरुवाहि मख ॥ नेमत्ययमिवायधारु वगानसू कुलुनाया वावयुर्वराग ॥ यः
 विमथानिविनिहनायां मख ॥ यूवादिकुलु कुलुवन्नवकुलुम गानयुर्वारु वसू स्यागाराग ॥
 डरुवदिविगानिदकिणान् ॥ कल्यावदिकुलुम वसू नहिकुलुमवका (ननास्तिवदिधृ -
 न ॥ कनस्यान्नाहदिनिहसादि ववमकल्ययम् ॥ ॥ डक ॥ वल यूवा विमथामसूजलसूयवि
 मारु व ॥ नवमस्यायिकुलुमया निदकदलस्तिनमि ॥ यसं गात्ताम्य कर्मलि कुलुद्वयमन्य नः
 यं वासिसकायार्क ॥ नययवासाह ॥ कडवासदले कं रागड विमं वधां कान् विमरुका
 नां विगलवेममंदलमिनिवासाधन ॥ साधयम् ॥ यं वां गदिनयानविमृ निमिना ॥ ॥ ययं कजा
 वरुआयसं गगनालियं वगमयद्वानिययं विनम् ॥ वदुत्रमुयकाणां सायविलाहयम् ॥ द
 दगवा विरुजनीनृगान् वदुत्रमुयकाणां विगलवेममंदलमिनिवासाधनमडु
 लं विवययम् ॥ नस्मिन्मडुलेयावाससं ययं वा विरुजं सद्यं हित्वा (गययमा वीआसू रं कलाः

दुर्गाहमयगस्यनरुतगाकिनीग्रहनिग्रह॥४१॥ ॥सकसिकुमुमाह॥कुरुवासद
 लःजनामलवक्रव्याधंनवृथाविनलुद्धनयमयदननवलर्यनद्यासर्विणाल
 व॥यप्रस्यादिगिखानवाहनगत्रोलेवअयागादगश्यात्सकमिथामिलकुण
 मखान्मयासिलित्वावरु॥प्रदुप्रसःसकुरुवासस्याद्यैष्टर्षिगद्याविरुअस
 कांशात्वासाधवदयित्वागावदववासार्धयकल्याउमयदर्वदुरुकुरुमूत्या
 अमद्यासर्विगनिधाविरुजत्सपकर्विणागायप्रधनमूगत्रामधानिर्याकसूः
 उमगादगनवकुणगत्रमिगसूजगदुरुगर्मिथामिलिनायवसककल
 ४यानिननसकधनूषिकुर्यात्सकमधनूअग्र्यधमधनूअमूलनमिलिगानि
 वधनूषिमार्जयनूअवनिष्ठनिगत्सकसिकुर्ण॥अगाययलिः॥वुरुवासर्विः
 णागःगत्राहवमिसपवनवकुणाअयगायलाववप्रयमार्ण॥नरुवुरुवासगा

२३

वदहाविंशनिर्गुलानिजिरुगद्ययवगतावासार्धवर्जवर्जोदियादिनानी
 नरुलेषदुगर्गलोकात्रियअगदंमुलायूकाःशिवलार्विंशन्॥नरुवासस्यविं
 णागः४अगुलमकीययादगर्जिगागधनवःसनवगुर्णगुलानिद्वादगनवे
 वदगार्मिगाः४व्ययअमगाजावागत्रेकदगहनलयादिनाधनू४रुलियुलानि
 दगयूकाश्वलार्विंशन्पमानिसकयुलानिप्रदुःसकमिर्गुलानिप्रदुर्विंश
 निश्वयूकाः४यायुकदुरुलुलाह्यनवन्॥गर्भयवगमीययसकमिग्याहु
 लानियूकाः४येकानविंशमिप्रिह्यलमत्रमनेत्रेनदायाय॥ ॥नदूर्कविक्रान
 ललिग॥दगमार्गवर्दिन्याकृतावरुमिह्रुमान्॥रुक्काकर्णप्रदुप्रद्यांन
 रागेर्षिगमात्रिजिः॥समायसूर्यमादकात्यकर्मसूर्यसककान्॥अरुिथा
 वायगार्ह्यर्थहामकूकुमिदस्मममिनि॥४८॥ ॥अथहामविंशगवलायायुकः

नि॥३॥ ॥ गलिनायद्वन्मयनिसूगमायायमाह ॥ ब्रह्मस्यैकानस्याविसृजसृजवाः
 र्धनिर्योकेकविसृजसृज ॥ मत्स्याद्वन्नाकाबीत्यानिवर्णनत्वेऽस्यादायः
 निःकृष्टब्रह्म ॥ द्विगुणत्रिगुणादिब्रह्मकर्तृनस्यैकावसीत्यायुगस्ययद्विसृजः
 सृजं यथावदुत्पलब्रह्म द्विगुणत्रिगुणमध्यासृजं त्रिगुणब्रह्म द्विगुणत्रिगुणमध्या
 सृजाद्विगुणब्रह्म न कयुगत्रिगुणमध्यासृजमित्यादि ॥ नत्या ॥ ध्रुवार्चयन्नयान्याः
 सैरुदरुयना मत्स्याद्वययानननिर्योक्त्वा नमकयुगत्रिगुणमध्यासृजमवकर्त्तुं २१
 न्ना ॥ अयमर्थः ॥ ॥ यागयवर्द्धकिलाहवैवसृजदत्तायागयवन्नयायकानसृ
 क्त्वा मध्यासृजं निर्योक्त्वा सृजं सीयानामित्यायविक्रमं कार्यं ॥ निर्योक्त्वा किलाहः
 नवयासीयानमात्रयनेकयुगत्रिगुणमध्यासृजमित्यादिक्रमं कर्त्तव्यं ॥ विक्रमद्वयनी
 नसृजं त्रिकावमाकाविकर्त्तुं सृजमूचानमदकूयनिसुल्लङ्घनाद्यवद्वर्ग ॥ नद

वयस्कृष्टमध्यासृजं कृत्वा वद्वर्गं कर्त्तव्यं ॥ ॥ अदाहवत्कृत् ॥ समवद्वर्गस्याकू
 यावत्कृष्टिकवलीनि ॥ कवलीनामध्यासृजमवयवमवद्वर्गं सीयान ॥ नथायमा
 र्णनिर्योक्त्वा द्विकवलीनामसृज्याकूयावत्कृष्टिकवलीनि ॥ नथा ॥ यदं निर्योक्त्वा नी
 त्रियदायाग्यमा नीतस्याकूयावत्कृष्टिकवलीनि ॥ त्रियदाहिनवैकाल्यवसा ॥ ए
 का नसृजकृष्टमध्यासृजं रुवनिवर्द्धनं ॥ स्यसार्थमकहृत्कादिदं गहृत्कृष्टयाव
 द्विसृजं युलानिय ॥ नि ॥ द्विसृजं युलमानमककवलीनायावद्वर्गस्यान जिनावद
 त्रिलिङ्गागवाः ॥ नवयवायनाहुर्गर्वाधि ॥ निः ॥ यादाम्बिसायकाविययमं क
 र्त्तव्यं यामवद्वर्गनामनयवा निद्वर्गमनियवर्गनामवद्वर्गना ॥ वद्वर्गं नि
 वद्वर्गान्यकहृत्कृष्टया ॥ वद्वर्गं निद्वर्गं हृत्कृष्टया ॥ एकवर्गं निद्वर्गं युलानि
 वयवाहिरुत्कृष्टया ॥ अहवत्कृष्टं निद्वर्गं युलानि वद्वर्गं हृत्कृष्टया ॥ निद्वर्गं निद्वर्गं युलानि

मरुतवाश्वयंयहसुस्य॥अरुयंवागदंयुलानिसययवाश्वमरुसुस्य॥विमदि
 दंयुलानिवलावायवाश्वसयहसुस्य॥सयमदिनंयुलानिसययवाश्वमरु
 सुस्य॥द्वसयमिर्नयुलानिनवहसुस्य॥यकसयमिर्नयुलानिसययवाश्व
 यमहसुस्य॥अममनान्नमार्गान्ननिवाकत्रानि॥३२॥कुरुसखाननुहलीयथा
 स्याद्विद्यादिखानकनपवमूव॥३३॥द्विद्यादिककुरुविनिर्मिनयेनेत्रगरुनखनन
 नकड॥३४॥किंमखलाकलुअजाधिनमिकुरुस्यवृद्धिद्विगुणादिकक्षाखानय
 थल्लखलुमखलाधिकं॥३५॥अधिकुर्गमवादिबुद्धि॥३६॥ममूवयसयविधाउम
 खीकुरुगुणावेकमयकात्रान्॥३७॥युलयावादीनत्रथकाकानासाकंयथेवर्द्धनमीः
 विनिस्थान्॥३८॥यकहसुस्यकुरुखाननसहयावलावदवमनद्विगुणयुलानिद्वि
 हसुस्यहसुस्यविनिस्थान्निद्यनकुरुहलीयनमूलकुरुमध्यासूर्यययआक

२८

संखननकुरुगुणांगमार्गयधानीकुरुयधानवद्विगुणादिकमिथ्याननांगयधा
 नकार्यसंयययस्यनायखान्निनविद्व॥अन्यथासमखलाकलुखननमक
 हसुस्यकुरुयावलावद्विगुणादिकहसुस्यमिथयिकसमानमयनखननवमख
 लावययंगत्वसाम्यादमुपवमिनिवन्नद्विहसुस्योमखलामानान्नकथनस्योः
 वमसांगत्यायान्॥॥यकवदामिलक॥कुरुद्विहसुस्यगुरुयावसवदगुणागु
 ला॥३९॥यकहसुस्यकुरुगुणावसुनकुरुगुणागुला॥४०॥यकवसकवनास्युर्द्धगार्हल
 गुलानिना॥४१॥वसहसुस्यमिर्नकुरुमनूरानुर्द्धगुला॥४२॥यकदयकस्यान्।
 यमअरुहसुस्यउययधमखलादेयगुलानिद्वसयमिसावदवमध्यासूर्यय
 कल्याहलीसमकुरुयस्यानीयनयदानदयकहसुस्यहलीनवयुलिनीरुवनि॥
 नमयमखलाकुरुलेकहसुस्यनयुलस्ययाफलान्कुरुकुरुकुरुमया

वे

वे

30

25

15

म३

उत्तानि विर्कलस्य न कृत्वा न नमः ॥ अथाद्यं ॥ समस्तलोकं खननमकहस्यकृत्तम
 दसुर्लभं विद्यामीनि ॥ मेव ॥ मयलात्र नादियुगस्य न स्यादयुगकृत्तमस्यो अयुगकृ
 ॥ उविस्मयस्याल्लभमेव कुरुस्मकृत्तमनायागिर्कवर्द्धनमित्यसंगिर्गलननवा
 दया ॥ ननु कथमनन्तस्य न कृत्तममार्गधनं न खननादियुधानं न वयवद्वि न
 दयागि ॥ उवाच यमूच्ययल्ल्यादि ॥ एकां न सयविधः यथमानि न सविधादिनाः
 यल्ल्यादि एकां न विधाहमं पुनः कुरुस्मकृत्तमसयविधमाशोकयुगवद्व्याद्वि ॥
 धनादिनादि ॥ यमूच्यद्वि न कुरुस्मकृत्तमनिना ॥ नल्लिखकविनयवकायनात्ययविधाद्वि
 द्विनस्यकारि ॥ ययनयवकस्य विधनिषादिनयुक्तमिह न सयविधस्य सयवविनः पू
 नूच्यमालीवर्द्धनं न निर्गुलाधुलनवा दगयनिदि पुनिः कुरुस्मकृत्तमसो वद्वि न
 कगनविधकथन ॥ अथाग्रविधानं अस्माविंशतिः ॥ ययनूचा अस्माविंशतिः सिद्धि

थ४

10

5

वस आत्मत्यादिका पवमय एकां न विधपनया वशा सीययनल्लयन ॥ ॥ एतत्
 य ॥ यमूचा स्यासयावानमिसयकयुक्तविनायका वद्वि न कुरुस्मकृत्तमसिन् यमूच
 यागमवदध्यादिनादि ॥ अथाधार्तलनकृत्तमनिषयनकुरुस्मकृत्तमसो सी ॥
 अनायथावयनकुरुस्मकृत्तमवद्वि न वद्वि न कुरुस्मकृत्तमसो सी ॥
 लंगमयनि सिद्धान्तः ॥ पुनिमूलः ॥ ॥ कुरुस्मकृत्तमसो सी ॥ व
 दिव्वदनयाका यिदगदगयदानी निवीया कुरुस्मकृत्तमसो सी ॥
 गुरुलान्ननयाल्लयनमं ॥ कुरुस्मकृत्तमसो सी ॥
 व्याख्यायवदहस्यसमूनिगि नमनल्लयनमं ॥ सामगनयधगुरुस्मकृत्तम
 वद्वि न कुरुस्मकृत्तमसो सी ॥
 दगयद्विस्मयावनिगनगनयदुरुल्लयनमं ॥ नामवमयुक्तीरुगवान् कुरुस्मकृत्तम

कात्यायनामनित्रथनलवहादगयदरुलामवायावन् ॥ यजमानदगययावनिथं
 यमाधायसूतलान् ॥ कनादगयदरुलतमशवगमनकनिवन् ॥ उचनपनदर्थ
 यदनिथद्वानी शिचदायार्धमानीनस्याकूयात्रकृद्गकवलीनिष्ठुलसमाससूतक
 नलान् ॥ एयोह्यावीयायारुहि कोर्धनिवन् ॥ नपवसर्वविदामूनथाविदसुद्याया
 सूतवृयालनसूत्यासाहिब्रुवाग ॥ पकयदनिथ्यगकयार्धयदाधीयननदेक
 यदरुलकस्यान् ॥ यूनत्रवमकीयदनिथ्यगकमववयाार्धकृह्येकपददि ३०
 नीयकससियाअगेयूनत्रवृहीयकयूनत्रेवृथययमअसयमा
 हसमनवमदगमान्ययकयदकशानिसियायानियथकयथक ॥ एयूनत्वन
 ४दगयदानिनिथ्यकदगवयाार्धकनानिरुवनिनदयकादगदगनिधुनीवीर्य
 ॥ ननसुषामकयदमानानीदगानिकृताणसमास ४ यदनिथ्यद्वानीत्यादिसूत

कवीत्याकार्यरुह्यवकात्यायनवाख्यानसावाधूयार्धवकवा ॥ ननूगनयद
 कृगुरुलनया ॥ यजेवृधुनत्रयार्थमनिरि ४ रुलयाधान्यनेवाक ॥ ननसूत्यादोः
 रुलयाधान्यनिक्किंवाय ॥ ननधुलकृमवउरुसुमिनिववनावउरुसु क
 एवकवाहूयालयदनिदगायत्यायर्द्धिरुसुविसूनीवउरुसुदीर्घदकि
 एरुवायनवउरुसुमित्कसमिनिवायविनावदनदर्थविकल्पकत्यनिक
 ललनमहान्यमादएव ॥ वउसावउसीनिर्जिहार्धनिह्यादिषूवउत्रयगद ४ स
 मवउत्रयएववावदनादृधनयमार्णवउत्रयमादगादन्यदिनिवसूतसमव
 उत्रयमवातुर्ग ४ कनसुस्यववमविनायवाद ४ कउनन्यवृनअनपमवृन
 एवह्यायार्धकावाये ॥ एलनलमविक्रायकनसूषयनूकूलकलामवउरु
 सुकाटिहमलवउरुसुमित्कदगमागलकृर्धमकीनउलकाणाकाखानमाः

विःकर्त॥ ह्यालयद्विनि कृत्तुल्लम ह्याल कर्तव्यदत्तकानमवस्यकागय
 दिह्ययक॥ नदकनीत्याक हसकृत्तुल्लकहामधिकर्तस्यात्कनायिवनाक
 र्वादीर्घवृत्तुमावायननि॥ साहिनालामहावद्यादावय्यक एवसुल्लरु
 वनिनान्यरुकिं वयमपुयस्याधि दीर्घवृत्तुमानाक ह्यावा मजकृत्तुयः
 निर्किंवाद्य॥ अस्मिनीविनवा र्थगद्यकयसावकननसार्थवसुनर्क॥ यनिः
 हील्लरुननकवल् ह्यावल् वदना॥ ननवदिरुसु विस्मृत्तुनद्वृत्तुल्लरुसु यः ३१
 ननथा॥ लकहामरुवत्तुल्लयानिकीपसमानिनिमिनीयालिक॥ धाकाहि
 यमाल॥ सत्यगस्यायमर्थ॥ दिहसुविस्मृत्तुगावत्तुवलीकसमवृत्तुवर्ग
 दववृत्तुल्लरुसुयनववृत्तुल्लरुलनीनिलकहामवृत्तुल्लरुसुमिह्यादिववनी
 विनाधिनयावाद्य॥ अन्यथायनान्नविनाधः पूर्यनसावधयकारुवनि॥ आन

काविनाममृत्तुययनिहवनि॥ ज६॥ स्थायनसर्वकृत्तुनाधजायः सर्वसिद्धिदन्नि॥
 धजायधविस्मृत्तुआयामयुः॥ ह्यरुकायः॥ गयमायः॥ सरुवधजादि॥ धजाधुमा
 थर्सीरुधावृत्तुयवरागज॥ धाकीवृत्तुमलेव नदायारुकमूदाहनमिः
 निधजः॥ एकहसुनवहसुययनन्॥ अंगुलगलनलकहसुधिनयनदन्त्यव
 धिनयनदनाहसुमाननैवगलन॥ नरुसर्वसिद्धिदन्निधजायः॥ सूयनन
 यानवद्वृत्तुयन॥ अन्यथादिहसुमयुननलकहामवृत्तु॥ कवमिह्यादिः
 विधिवनर्थक॥ ह्यान्॥ एकहसुसुगसुननवृत्तुयन॥ ॥ यद्वृत्तुनिल
 की॥ एकहसुमिर्गकृत्तुमकलकविधीयन॥ निवृत्तुल्लरुसुयाकवधियागस्याद
 वेकहसुविधि॥ ज१॥ ॥ अथयननमाह॥ विस्मृत्तुल्लरुसुसममाद्यमरुलाः
 नस्यावृत्तुल्लरुसुमैवादिह विहि॥ यान्यादिनीष्टवृत्तुयविस्मृत्तुनिः॥ कविद्वृत्तु

नमोऽस्तुत्यादिनादिना॥ भवतावकनि॥ नास्यथमाकलुग्नमस्याडवलनसह
 हसमानहसमिनखान॥ एवकलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 मिष्ट॥ यान्यादिषूक॥ एवकलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 कनया॥ निगुग्राह्यवन्दाद्योअ॥ ॥ यदुक्तं कालं॥ हसमानहसमिनखान
 भवतावकनि॥ ॥ यनिहासावसंयहयि॥ यदुक्तं कालं॥ हसमानहसमिनखान
 खनदिनि॥ ॥ विश्वकर्माया॥ ह॥ यासस्त्रस्यकवध्याका॥ निमिष्टिर्थायुलनड॥ अण
 यमखलाननिर्नवायुलनड॥ नासानवायुलेविष्टुकी॥ अणयाधिकुर्ण॥ जिनि
 उलेस्त्रिर्थायुलनड॥ भवतावकनि॥ अणवदूनामलिमनयक॥ एननास्यसिद्धान
 लसूचन॥ कविकुभखलावलेविनाक॥ एविष्टुनिमार्गयानमूर्क॥ ॥ यदुक्तं कालं
 लकं॥ यावान्क॥ एविष्टुनिमार्गयानमूर्क॥ ॥ यदुक्तं कालं

३२

॥ अण॥ ॥ कलुमानमाह॥ कलुयासस्यवदुर्विगर्णाननक॥ एवाद्यगल॥ रुवनि स
 मकलुमन॥ केविद्यासस्यसूर्याभा॥ एवकलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 अणवदुर्विगर्णाननक॥ एवाद्यगल॥ रुवनि स
 वस्यान्॥ ॥ यदुक्तं कालं॥ हसमानहसमिनखान
 यिदुलामनयि॥ हसमानहसमिनखान
 कलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 कलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 ॥ अण॥ ॥ कलुमानमाह॥ कलुयासस्यवदुर्विगर्णाननक॥ एवाद्यगल॥ रुवनि स
 मकलुमन॥ केविद्यासस्यसूर्याभा॥ एवकलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 अणवदुर्विगर्णाननक॥ एवाद्यगल॥ रुवनि स
 वस्यान्॥ ॥ यदुक्तं कालं॥ हसमानहसमिनखान
 यिदुलामनयि॥ हसमानहसमिनखान
 कलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 कलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 ॥ अण॥ ॥ कलुमानमाह॥ कलुयासस्यवदुर्विगर्णाननक॥ एवाद्यगल॥ रुवनि स
 मकलुमन॥ केविद्यासस्यसूर्याभा॥ एवकलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 अणवदुर्विगर्णाननक॥ एवाद्यगल॥ रुवनि स
 वस्यान्॥ ॥ यदुक्तं कालं॥ हसमानहसमिनखान
 यिदुलामनयि॥ हसमानहसमिनखान
 कलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान
 कलुग्नमस्याडवलनसहहसमिनखान

सुना॥ समं नमः क० वदिसु मखलानवकु यामीन कर्तुं गना मना॥ ३०॥ विस्रु प्रकुल्य
ननयसु केष्टिद्रुका व्मा॥ कन विद क्का राने॥ आशा वना क्का यत्र था मुना गवकीं
माना हि दध क म॥ ३१॥ वहु प्रयुक्त स्य वासी वहु विं गनिरा गान्द ला क फा द हिः
समं नमः वहु र्ग विस्त्रा न वीं गका द्वा यथ म मखला वहु ४ का ला कार्याः॥ नद हि
दिनी आर्ग्यं य विस्त्रा वा मर्तुं गका द्वा कार्याः॥ नद हि हनी यां गद य विस्त्रा यीं गय
द्वा कार्याः॥ यद्वि श्व कर्मा॥ उन्न ना सान वीं गुले विस्त्रा॥ ॥ अन्त य पित्र॥ कर्ण युः ३३
ला द हि ४ कार्या मखले का मर्तुं गुला वहु सि द्वा गुला वा ध नि मु ४ सर्व ग ना रु ना र्ग नि
मथा का ला रु व॥ मखला वि मय कार्या का ला वा मा य मी गुले विनि॥ ॥ ल क व सी य रु पि
॥ यथ मा र्ग गुला वा सा द न ना सान वीं गुले ४ मधा रु य गुला वा क्का हनी या रु य मी
गुले विनि॥ दिनी य हनी य या वृ द्वा यथ मा न सि पि रा गान न यार्था द व नि य क्का

वदु हि विस्त्र॥ गव का नि ल का दो ल ना व विस्त्रा वहु ल्या वना ४ क थि ना ॥ य मखला माः
नय रु ला क॥ विस्त्रा वा ल ध ना र्ग या मखला ४ सर्व ना व धे विनि म ल म्का व ल्या रु द्वा द नां
(गो द्वा यथ मा र्ग) गो द्वा दिनी या वहु र्ग (गो द्वा हनी या क्का ना र्ग य क्का वदु हि विस्त्र॥ ३२॥
य क्का न व मा रु॥ मर्त्य क्क वद गु ल य क्क ल वे सु य र्ग स्म मखला र्ग न व य य क्क
रु ४ ४ गानि मी क ल व न रु दि रु ल वान रुं ग ४ य वा अथ य विस्त्र नि सी मि ना द्वा ४ ४ र्ग
व वा मखला ४ क र्क या रु ग या मर्तुं ग विस्त्रा न वीं गो द्वा ॥ दिनी य र्ग र्ग विस्त्र नाः
न वीं गानि य र्ग म ल व ना नै र्ग वीं ले वृ द्वा ॥ हनी या वहु र्ग विस्त्र ना न वीं गानि य र्गः
रु ग द्वा न न वीं गो द्वा ॥ वहु र्ग र्ग विस्त्र ना न वीं गानि य र्ग म रु ग य या न न वीं ग र्ग
गा य र्ग मा र्ग गु ल विस्त्र ना न वीं गानि य र्ग रु ग वहु र्ग या न न वीं गो द्वा ॥ ॥ यन्
क व र्ग य रु ॥ उन्न ना सान वीं गुले विनि य क्क म्मे व मखला र्ग व वा कार्या ४ मर्त्य वा दि

विष्णुकेविलुकी ॥ ॥वात्मानंयन्नेव रुमादिता ॥विगतामनयिव ॥भरुलेकाथवा
 निमःयंयसीखाथवापिथरुनि ॥विष्णुवदुत्ताच्चमावादिनामननुनायद्वयवत्रुः
 विष्णुमिनाच्चमापव ॥३३॥अर्जुनविष्णुनामनाथवेकिकेवभरुलारुगादिकु
 कश्चिमारुजनिनादगाकर्मि ॥अथवासीकयकत्राकलाद्वहिःकजवासस्ययकि
 शुभविगर्हणोमुत्ताविष्णुवावदुगावेकेवभरुलारुगा ॥यदुकीकलायुलाद्वः
 हिःकार्यभरुलेकावर्णुलानि ॥भरुलेकाथवानिमुत्तादि विष्णुलामय ॥ तथा ॥ ३४
 उकावर्णुलान्प्रविष्णुनामभरुलामननि ॥पनाथभरुलाःयंविमिमाथवेकावाः
 यान्यायुकाक ॥३५॥यान्यायाकावावदुवनि ॥कूआनीयाद्वर्णुयंभरुलामिधि
 नादगमित्युलान् ॥ ॥यदुकीगावदामिलका ॥कूआनीभरुलानिआमृष्टिमाः
 उलगाःकमान् ॥३६॥यान्यायामनायुकाद्वकावर्णुलिसेमिनाःअनलिमायुकाः

स्यरुविष्णुकायुलानिका ॥पनाहसुमितक ॥३७॥वदामिनयनीयुलाःभरुलानारुः
 वदनःयविनातमि त्रयुलान् ॥३८॥कुरुक ॥३९॥यवद्वयंरुमात्तुधी ॥४०॥दगरु
 नमायामर्णुलान् ॥४१॥युधके ॥४२॥द्विदुरुमायुयानसवद युर्णुलान् ॥४३॥य
 उर्हसुदक ॥४४॥मावसुगर्कयुर्णुलान् ॥४५॥क ॥४६॥यसकत्रनासुर्दगावर्णुलानिः
 नाःवसुरुसुमितक ॥४७॥मनूरानुदगायुलाब्धतज्ञलिनायद्वयमिअर्जी
 कृत्वालावदिवात्रमपिवगयायेवाकननु सिद्धान्तमा ॥४८॥यवद्वयंरुमात्तुधी ॥४९॥
 रुर्हसुलानियकलेकसुकावधिभरुलाविधियाब्धतज्ञलिनायद्वयमिअर्जी
 यानिलकलमाह ॥ ॥क ॥५०॥यसदलायनाथविमनायै ॥५१॥गननुगावद्विर्णुगानय
 नावनायविधिनयानिःसमन्तयुगा ॥५२॥नावनाननिजायकलविमनकि ॥५३॥य
 नविर्णुगा ॥५४॥रुदलद्वयनयुविवावायुयशकनि ॥५५॥मयवर्णुगिदि कमानुदि

विधेयनः प्रवृत्तयः मखलानां लयात्रयं वात्रयं स्थायानि निवारयन् ॥ नदं कं तथा
 विधेयनं नाहवा ॥ नालसावघास्यको मूदसादहनाय वाकः सुविप्रदर्शनं नाथाक
 मववायाने सुविप्रं ॥ यत्रिधेयनालमखलीनं यालयवगादहिर्वस्तिनः कायुलः का
 वादायः ॥ अत्रयागप्रियास्यकृत्तानां याका यानि नूदन् स्वीनित्वायं उवववनादा (नयायि
 यानिकः) यानिः कर्तुं यानि सिधानि ॥ केष्ठि नूदन् यानि यथागावदानिलकः ॥ यानिकः
 (यानि) मकु कृत्तानां रिक्त्तवर्जं यानि निखिलावसात्रय ॥ दकस्तु पूर्वया मयुजल ३३
 स्थाययि मारुतः ॥ नवमस्यायिकृत्तुस्य यानि नूदन् कदलस्तिनं निविदिकृत्तुनामनूक
 ववननिष्ठयः ॥ नकर्तुं यानि यो कृत्तु यानि विनिष्ठुलानि ॥ यानि मखलादीनामंग ॥
 लार्दलं कावयूयत्वा दानवयानि यानि नूदन् कावयानि वगः ॥ नवदानिलककृत्तुनायः
 मूलरुगस्तु निवृत्तलुविद्यानि ॥ स्थायं उवववनीं सुवर्दि कृत्तुवयस्य यि

कर्तुं यानि यकडययनं रुवन् ॥ ३३ ॥ ॥ नारि माह ॥ नारिः यत्राहा विनिष्ठुलं माधा
 नरुत्तुलं कावयूयत्वा मावा ॥ कृत्तुलं नूदन् गनाथदिनिष्ठः सवासासाधीमनाकः
 ल्यनीयः ॥ कृत्तुलं नूदन् गनाहिरिर्वग्यासावसर्वकृत्तुययकावा नरुत्तुलं
 कावावायान् ॥ तथा ॥ उवर्तुलं कृत्तुवा सदादगां (नन विस्तुत्रा यामो उदादगां) ननेः
 यद्विगुलनः वासवर्षा (नन ल्यर्थः) ॥ यकृत्तुलं निलकः ॥ कृत्तुलं निलकृत्तुययदन् नार्ः
 हिमन्वजसन्निर्हं ॥ नरुत्तुलं नूदन् यीवामानमस्यानि गयन ॥ मूद्वत्तुलं कदलस्ती
 नारि नूदन् धनामजा ॥ नयवर्दायुलायना कृत्तुलं नूदन् यवर्दयन् ॥ यवद्वयकमलेव
 नारि यथयुदावधी ॥ अत्रवर्दायुलना सर्वन्धनं वाहावाद्यासायामयाववसंवधा
 न ॥ मूद्वत्तुलं नूदन् विहवत्यविमा (नकि) वल्लान्नवजयादायाहावमत्या ॥ यवद्वयवर्द
 नव कृत्तुलं नूदन् ययस्यार्थं सुलदद्याकं मखलादाविवा ॥ यकृत्तुलं नूदन् ययस्यार्थं

नादगतिः। प्राकनाकादिहसकूडाग्रगणः॥ यत्र कूडा नालि वरुनयूव (प्राकनेवा
 की॥ ३७॥ ॥ यात्रेककूडयकगनिवगनमाह॥ यत्र कूडा वनिवथादिहसकूडाः
 गम्यते॥ यत्र कूडयमीशविश्वरूपकनायन॥ मध्यामयकयत्र कूडानि अधमय
 कयकमय॥ यत्र सीहवनाह कनि यत्र मयवायार्थयति॥ सुहृदलावृहिविहृतिगकू
 डनाहिवगनिनागकावकनि कवानस्यगह विरुद॥ यत्र कूडा खिद्रुगह यद्वः
 उदमाधायि वृद्धापीमासु नानलवयुजः पीयमीयकृशका विहृः कूडा वनलानां ३१
 खलानस्यवासा नानननयक कूडाहिवगनि यानि यत्र कूडयार्थगलादकलावः॥
 सुहृदमना कूलकलाययिमखला गियागवकलाययि हाननयनयक मथापिना
 सादिविनिहृयथावनिर्द्वात्रिगलाननयसावविहृकि कावा। हनीयार्थम सिध
 मखलायसहिर्नकलादिनिवृथायर्थ॥ नानाविधाः नकाववावकवाः पदवगनसमूहाः

हानिप्रसगादगहकूडनामकीवक्रवृद्वः॥ यत्र वदामिलक। याया निवः समाख्या म
 वाकूदकिगसोमयाः॥ उद्वकूडमिहृकीयानिः यादोययिमन्मियकू। धिर्ननानन
 कर्मलालम्बी वानवायकलादक्रिन्वायाविहृः॥ यागलावानसमूहिलादनिवृथाय
 वीश्ववावसर्वयत्रे विहृलारुहका पीयमी। गदयर्णकनिवियमस्तिथर्थ॥ यमी ना
 यी॥ यत्र वानियदक्रिन्वाविहृदसियन्। यत्र यस्यासिकोन्नयनकूवसमदय
 लमिति॥ ॥ विषगयधनानासहिहृदिवावर्णशीयादिनदिवृलाद्याग्रमयित्व
 कलायगिसुहृदलावगनिमखलियावाउदवमलादिकद्वीकूलोयधयथागान् क
 साविहृकूवद्वः आगयहदाह विरुदं उद्वराजनाह कलागनाययति। यद्वयकी
 विसृष्टविहृददिववेमल्लहादि राजनकालडका॥ अयमर्थोद्वर्वाधरुहाः
 ह॥ ३८॥ कश्चिन्नवदगनिर्नयदिवहृिहृत्तुर्वनवदयदिवहृययवाकूकिः॥

30

25

15

10

5

0

cms.

5

10

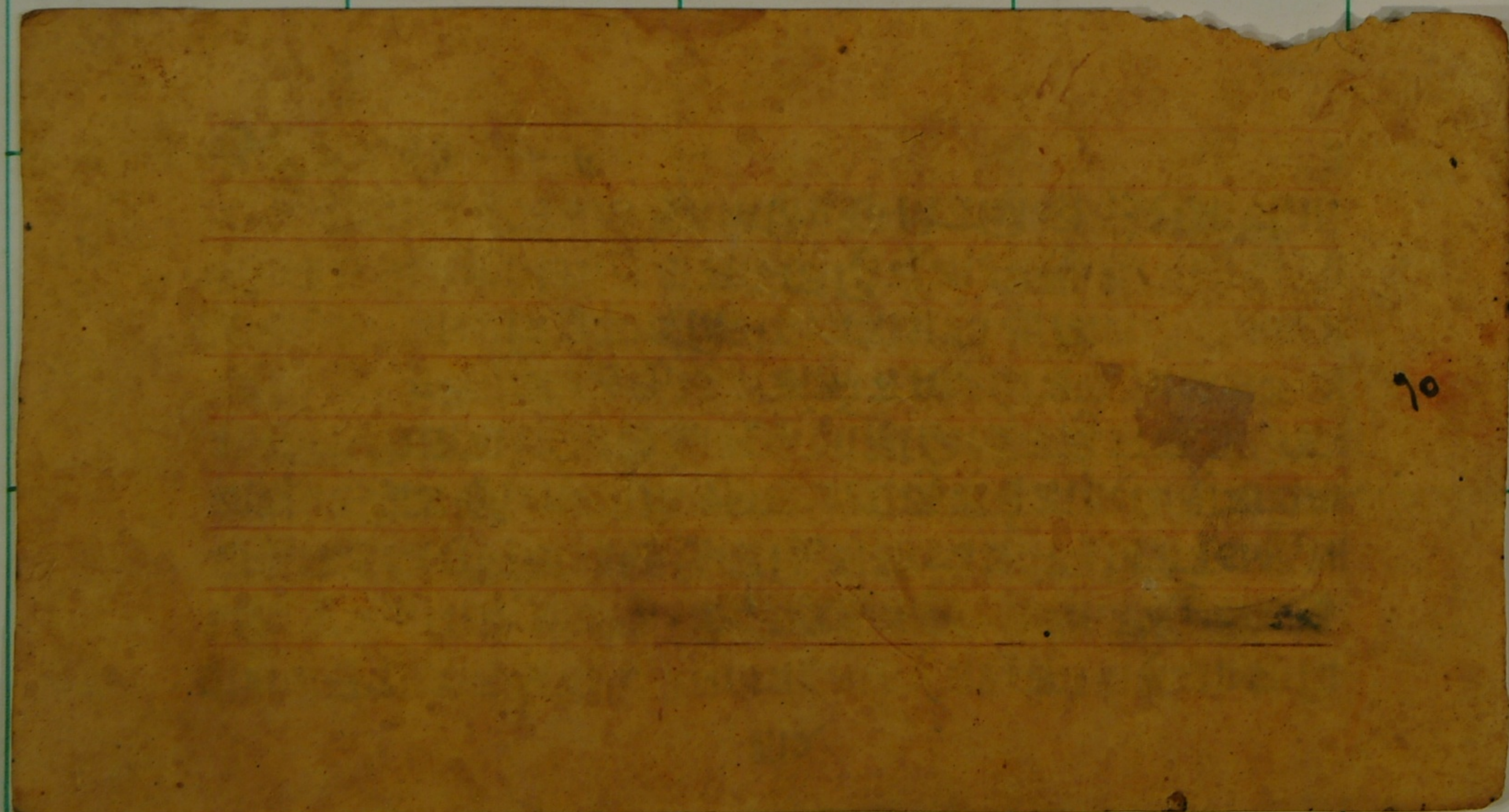
15

20

25

30

35

70